

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

donderdag 18 oktober 2012

De keus van Ruth

De tekst bepaalt ons bij een gezelschap, dat op weg is van Moab naar het land van Juda. Het zijn drie vrouwen, het is Naomi met haar twee schoondochters Orpa en Ruth. Drie vrouwen, die in zoveel dingen elkander konden begrijpen en zoveel gemeen hadden.

En toch is er uitwendig veel verschil, want de ene is oud, groeven van smart en verdriet zijn op haar gelaat getekend, omdat haar man en beide zonen zijn gestorven. De Heere heeft haar teruggeslagen naar Israël, zodat zij straks in Kanaän zeggen moet, noem mij maar "Mara", want de Allerhoogste heeft mij bitterheid aangedaan. De twee andere vrouwen zijn jonger, ook in hun leven is smart, daar de Heere hun mannen heeft weggenomen.

**Uw volk is mijn volk, Uw God
mijn God.**

Ruth 1:16c

Samen zijn ze nu op weg naar Juda, samen hebben zij de reis aanvaard. Het is eeuwige liefde Gods en Zijn onveranderlijke verbondstrouw, welke Naomi doet wederkeren. De Heere had Zijn volk bezocht gevende hen brood. Hij bezocht ook Naomi met verlevendigungen des harten om terug te keren naar Israël. Voor haar is het de weg terug. Elke stap die haar van Moab vandaan brengt, is voor haar een stap, die haar dichter brengt bij de gemeenschap Gods. Haar hart is vervuld met levende heilige uitgangen naar God, Wiens gunst en gemeenschap zij zolang heeft moeten missen. De tweede vrouw is Orpa. Orpa heeft ook de reis aanvaard, in het hart van Orpa is een bepaalde betrekking gevallen. Ze ging met haar schoonmoeder op weg naar een onbekend en vreemd land. De omgang met haar schoonmoeder, waarin de Heere zo in het bijzonder Zijn goedertierenheid openbaarde, heeft haar aangesproken. De vruchten van het tere aanklevende leven des geloofs en de levende betrekking op God, hebben bij haar toch wel wat gedaan. Zij heeft gevoeld, dat Naomi toch wat anders bezat. Uit algemene betrekking is zij meegegaan. Het Woord heeft kracht gedaan op haar consciëntie. Het gezelschap van Orpa is in het gezelschap van Gods volk niet vreemd. Orpa's meetrekken met Gods kinderen vloeit alleen maar voort uit zelfbehoud, maar ze miste

de ware liefde tot de God van Israël. Het was bewogenheid, waardoor het hart niet werd vernieuwd. Dan is het, dat ze met tranen afscheid neemt van Naomi en Ruth, daar haar hart in Moab is gebleven.

De derde is Ruth, ook zij had geneugheid tot haar schoonmoeder, doch niet alleen in natuurlijke betrekking, maar er was geestelijke betrekking. Haar banden met Moab waren doorgesneden, omdat de Heere in haar hart het ware zaligmakende geloof had gewerkt door de liefde. Er was in haar leven een verlaten van wat haar voorheen lief en dierbaar was. Juist nu kwam de echtheid van haar geloof openbaar. In de beproeving valt het tijdgeloof af, dat zien we in Orpa. Hoe heen en weer geschud Ruth dan ook mag worden bij de terugkeer van Orpa, alleen het ware zaligmakende geloof doorstaat de beproeving omdat God ze vasthoudt.

Ruth zegt: "Uw volk is mijn volk". Uw volk, dat is dus niet Israël in zijn geheel, maar het gaat over dat volk, waar Naomi bij hoort door wederbarende genade. Dat geldt dat bevoorrechte volk, dat afweet van Gods gunst en genade. Dat volk is onuitsprekelijk gelukkig, voor dat volk kiest ze. Ze verlangt een plaatsje onder dat volk, aan dat volk is ze gebonden. Dat volk, dat in hun levensopenbaring is te kennen. Het is volk van God en daar juist gaat haar hart naar uit. En ze zegt: "Uw God mijn God". Wat heeft ze daarmee bedoeld? Ruth komt hier in de hebbelijkheid van het geloofsleven niet te eigenen, wat ze niet van God heeft gekregen, maar ze wil zeggen, die God, Die Uw God is, Die wil ik dienen. Met Naomi's God, daar wil ze mee leven, maar ook mee sterven. "Mijn God", wil zeggen, dat de uitgangen van haar hart waren om zichzelf over te geven in de dienst van Naomi's God. Die God wil ze vrez en dienen.

Het is de oprechte onberouwelijke keuze van haar hart, omdat de liefde Gods in haar hart is uitgestort en dat geeft liefde tot God en alles wat van

Inhoud

- 1 De keus van Ruth
- 2 Enkele gedachten rondom de prediking (4)
- 3 Een psalm, een lied: Psalm 121 (41)
- 4 Van overzee: Drieërlei Spiegel
- 5 Even maar...
- 6 Sabbat of zondag? (2)
- 6 Boekennieuws
- 7 Kerknieuws
- 9 Berichten
- 9 Kerkdiensten

God is. Het geeft ook een liefde tot Zijn volk.

Wat is het onderscheid groot: Orpa of Ruth.

Dat wij het mochten onderzoeken of wij in waarheid die keus met Ruth hebben mogen doen.

*Ik ben een vriend, ik ben een metgezel,
Van allen, die Uw Naam ootmoedig
vrezten.*

En leven naar Uw Goddelijke bevel.

Brakel,

ds. T.M. van Dijk

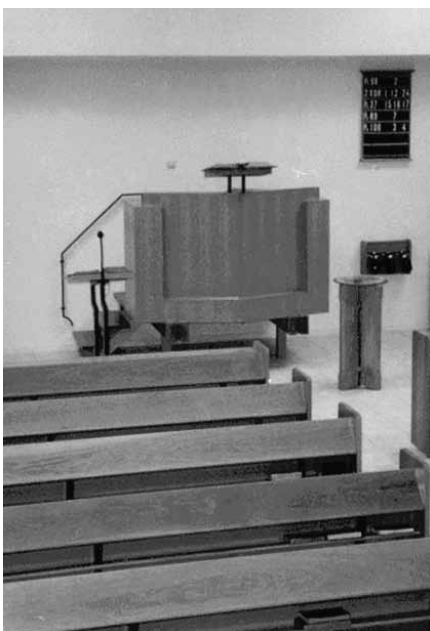
4

Enkele gedachten rondom de prediking

Bewogenheid en nodiging

'De prediking moet toch vooral appellerend zijn. De oproep en de nodiging moeten de kern van de preek vormen. Jezus stond immers wenend voor de poorten van Jeruzalem. Hij begeerde toch in grote bewogenheid dat allen tot Hem zouden komen? Zo moeten de predikers ook vandaag bewogen zijn met hun hoorders en vooral de evangelische nodiging laten uitgaan'. Zulke meningen zijn veel te horen.

Er zullen ook jongeren zijn die deze gedachtengang herkennen. Soms wordt deze verbonden met kritiek op de prediking in de Gereformeerde Gemeenten. Die noemt men dan bijvoorbeeld in het algemeen te beschrijvend. Te weinig nodigend. Te veel wet en ellendekennis en te weinig Evangelie.

Het moge duidelijk zijn, dat wanneer we toelichtend schrijven over de prediking zoals die er onder ons is, dat niet wil zeggen dat we deze prediking ongeveer volmaakt achten. Integendeel. Elke rechtgeaarde prediker weet van tekort, van het benodigen van verzoening en verbetering. Maar het gaat om de intentie en de hoofdlijn. Het gaat om de verklaring en toepassing van het Woord Gods. De vertolking van Gods heil in Christus Jezus. Daar willen we over nadenken.

Bewogenheid en appel

We zouden eens moeten nagaan waar nodigingen staan die de Heere Jezus uitsprak. Preekte Hij steeds appellerend? Of preekte Hij juist vaak beschrijvend? Uiteraard bedoelt een beschrijving tot denken aan te zetten. Bedoelt indirect dus ook te appelleren. Denk aan de gelijkenissen of aan de uitleg van Hem over de wet en Zijn spreken over hoe mensen in het leven - behoren te - staan. Zijn boodschap is nooit vrijblijvend. Maar geldt dat ook niet voor vele - wat men dan noemt - beschrijvende prediking? Wordt de uitdrukking 'appellerend' niet vaak verengd gebruikt, op één bepaalde manier?

Wanneer de Heere Jezus appellerend sprak, was dit niet steeds nodigend. Vaak was het zelfs meer waarschuwend. Bijvoorbeeld: 'Wacht u voor', 'Strijdt om in te gaan, want velen zullen zoeken in te gaan, maar zullen niet kunnen', 'Gaat in door de enge poort, want wijd is de poort ...'. Inderdaad, wenend stond de Heere Jezus voor de poorten van Jeruzalem. In grote ernst. Hij waarschuwde en

kondigde ook het oordeel aan. Laat iedere prediker toch zo bewogen zijn hoorders mogen aanspreken. Vanwege gericht en genade. Deze klem mogen we nooit weglaten. Want het gaat over eeuwig wel of eeuwig wee.

Toch moeten we oppassen bij dit Schriftgedeelte (Matth. 23:37-39; Luk. 13:34, 35 en 19:41-44) oppervlakkig en op het gevoel af verkeerde conclusies te trekken. Het is een diepe klacht van de Heere over de onbekeerlijkheid van Jeruzalem. Deze (aan)klagende toon klinkt ook over Chorazin, Bethsaïda en Kapernaüm (Matth. 11; Luk. 10). De onwil van de mensen, ondanks vele bemoeienissen, wordt in volle ernst benoemd. En daartegenover Jezus' gewilligheid.

Ernst en onmacht

Laat het onze aandacht hebben dat deze bewogen aanspraken niet worden gevolgd door nodigingen of door een appel. Wel door de grote ernst van het aanstaande oordeel! De verantwoordelijkheid van de mens wordt vaak geplaatst in het licht van de menselijke onwil en de straf Gods daarover.

Dat is heel anders dan dat het appel zou klinken met de gedachte dat de mens nu ook voor Jezus kan kiezen. Dit is trouwens een remonstrantse dwaling. Integendeel, het herinnert ons eraan in welk een diepe ellende van onmacht wij ons gestort hebben. Terwijl wij goed en naar Zijn beeld geschapen waren. Daarop komt de Heere terug. Hij spreekt ons mensen daar op aan.

Er is nog een vraag. Wie kon er preken als de Uitlegger, Eén uit duizend? Wanneer er nodigend door deze hoogste Leraar gesproken werd, wat werkte dat dan uit? In Johannes 1:39 klinkt: 'Zie het Lam Gods'. Kwamen er toen massa's mensen in geloof tot Hem? We lezen er niet van. Daarmee betoog ik uiteraard niet dat deze nodigingen dus maar in de prediking achterwege moeten blijven. Integendeel. Nodigingen mogen zeker niet ontbreken. Maar hoofdzaak is het geestelijke leven - het heil - dat de Heere Zelf werkt. Dáár mag en moet de prediking op gericht zijn.

Maar gebeurde er dan niets onder Jezus' verkondiging? Wij weten niet alles; Gods werk ontwikkelt zich vaak verborgen. Zo zouden missende mensen temeer heilbegerig kunnen worden.

Wel moeten we goed bedenken dat de nodiging tot het heil onderscheiden is van het delen in het heil. Het is levensgevaarlijk wanneer mensen zich gerust stellen met het horen van een ruime prediking. Een gunnende prediking is niet bedoeld om mensen op te bouwen in hun eigen vermogens. Integendeel, bij een ruime evangeliebediening hoort wezenlijk het ernstig stellen van de droeve werkelijkheid van de totale doodstaat van de mens. En dat zonder wedergeboorte niemand het Koninkrijk Gods zal zien.

Werken Gods

Het toepassende werk van Gods Geest is nodig. Die Geest maakt levend. Hij brengt het Woord in het hart en neemt het uit Christus om het deelachtig te maken. Daartoe maakt de Geest plaats voor Christus in het hart. Dat zien we duidelijk in Johannes 1. Eerst was er schijnbaar geen vrucht op de prediking 'Zie het Lam Gods'. Maar 'des anderen daags' wel. Dan gaat het geloofsoog open voor het Lam Gods. Dit gebeurt bij enkelen die onder Johannes de Doper missende mensen waren geworden. Onder de wetsprediking was er behoefte gewekt aan de gekomen Verlosser. Zo wil de Heilige Geest - op Gods tijd - de evangelieprediking gebruiken om de poort des heils door het geloof te ontsluiten.

De Heere Jezus zegt: 'De ure komt en is nu dat de doden zullen horen de stem van des Zoons Gods en die ze gehoord hebben zullen leven' (Joh.5:25). Zo gebeuren er wonderen onder de prediking, omdat God dit werkt. Juist onder de prediking, want het geloof is uit het gehoor van het Woord Gods (Rom.10:17). Soms kan dat lang bedekt blijven.

Er wordt wel gesteld: als de prediking maar goed appellerend en nodigend is, dan zal er zeker veel vrucht zijn. Een kritische gedachte die kritisch bezien moet worden. Er blijkt meer nodig te zijn dan een ruime en hartelijke prediking; toepassing door de Geest is onmisbaar. Anders zal de hartelijke nodiging de schuld alleen maar vergroten.

Het wonder is dat in het hart van missende mensen de Heere Zelf de nodiging vervullen gaat. Wat trekt dan juist de prediking die het hart verklaart en geestelijk leiding geeft.

(wordt vervolgd)

Krimpen aan den IJssel, ds. P. Mulder

EEN PSALM, EEN LIED

41

Psalm 121

'Ik hef mijn ogen op naar de bergen, vanwaar mijn hulp komen zal.'
Psalm 121:1

Wie door het bergland van Judea gaat, ziet bekende bijbelse plaatsen. De koningen van het tweestammenrijk hebben hier geleefd. Christus heeft Zijn werk tussen deze bergen gedaan. De profeten zijn onder de indruk geweest van deze rotsformaties.

Micha heeft er iets bedreigends in gezien. 'Hoor, gij bergen, den twist des HEEREN' (Micha 6:2a). De bergen veranderen niet. Zij hebben eeuwenlang alles gezien. Ook de zonden. Zo worden de bergen in de profetie van Micha tot getuigen geroepen. Ze zijn onwankelbaar en spreken van oordeel.

De dichter van Psalm 121 richt zijn ogen ook op de bergen. Hij ziet echter geen onveranderlijk oordeel, maar een onveranderlijke hulp. Hulp die van God komt. Dit stempelt de gehele Psalm. Die God is de Schepster van hemel en aarde. Onwankelbare bergen wijzen naar een onwankelbare voet en een onwankelbare Bewaarder. Er is een Schaduw tegen de hitte van de dag.

Het heeft dus een oorzaak dat de dichter mag zeggen: 'De HEERE zal u bewaren van alle kwaad, uw ziel zal Hij bewaren. De HEERE zal uw uitgang en uw ingang bewaren, van nu aan tot in der eeuwigheid' (vers 7, 8).

Calvijn geeft een andere betekenis aan de bergen: 'Want door de bergen verstaat de profeet alles wat groot en voortreffelijk is in de wereld...'. Hij bedoelt de wereld met alle vijanden en aanvechtingen. Deze uitleg van de grote reformator volgen wij echter niet.

Boven deze Psalm staat dat het een pelgrimslied is. De pelgrims zongen deze psalmen, liederen van Hamaäloth, immers als zij de grote feesten bezochten in Jeruzalem? Na vele dalen en heuvels bereikte men eindelijk de stad van de grote Koning. De berg waar God woonde en in Zijn tempel werd gezien.

Zo richt de dichter het oog op de bergen. Hij richt eigenlijk het geloofsoog op de getrouwe Verbondsgod. Dit onderstreept nog meer de onwankelbare trouw van de Heere.

Heeft u zo weleens vooruit mogen kijken tijdens uw pelgrimsreis? De eindbestemming is dan niet onzeker. De zaligheid ligt vast in de Verbondsgod Die woont op de onwankelbare berg van Zijn trouw. Bij alles wat wankelt in dit leven, blijft de Heere Dezelfde. De pelgrimsreis zal niet eeuwig duren. Hij eindigt in God. Zal dit ook het einde van uw levensreis zijn?

Poortugaal, ds. C. Neele

Drieërlei Spiegel

Een zaterdagmiddag enkele weken geleden. Onlangs gebeurde het ons - we zijn nog niet zo lang in het Overzeese - dat we als gezin in een naburig dorp een schoenenwinkel binnenstapten. Bij binnenkomst werden we door het winkelpersoneel vriendelijk begroet zoals dat hier nog overal de gewoonte is. 'How are you doing?', zo klonk het. Na het gebruikelijke beleefde antwoord werd ons in die schoenenwinkel al snel een spiegel voorgehouden, die we niet snel vergeten zullen en waar we over konden nadenken.

We werden van top tot teen bekeken en het duurde dan ook niet lang of de vraag kwam op ons af of we onderweg waren naar een bruiloft, want we waren zo 'well-dressed'. Dat bleek niet het geval. Waarop de winkelbediende prompt antwoordde: 'O, dan weet ik het al, dan bent u van de kerk'. Inderdaad...! Inderdaad...? Dát is een spiegel waar we over kunnen nadenken. We zijn misschien lid van de kerk, maar zijn we ook een levend lid van de Kerk? Dat werd daar echter niet begrepen.

De wereld is misschien al veel verder binnengedrongen binnen onze kerkelijke grenzen dan we zelf (willen) zien!

Ik dacht dat het een incident was. Tot op vandaag. Toen werd ons opnieuw zo'n spiegel voorgehouden. Ditmaal moesten we daar nog dieper in kijken. Het was opnieuw zomaar ergens in een plaats waar we aan de koffie zaten. Koffiegelegenheden staan hier immers op bijna elke hoek van de straat.

We dronken onze koffie toen een jonge man naar ons toekwam en beleefd aan ons vroeg of we soms lid van de kerk waren? Opnieuw: inderdaad! Toen vertelde deze jonge man dat hij

dat ook was geweest, maar nu niet meer. Want hij geloofde dat Christus niet meer in de kerk te vinden is.

Op onze verbaasde vraag waarom hij dat dacht, kwam de spiegel. Een pijnlijke en ontdekkende spiegel. 'Omdat de kerk zich aan de wereld aangepast heeft. Wij geloven op grond van Gods Woord dat vrouwen geen wereldse kleding zoals broeken en korte rokken aan mogen trekken, en dat ze lang haar horen te hebben', zo zei hij. Er volgden nog wat tekortkomingen van kerkmensen. Hij had zelfs regelmatig in onze gemeenten gekerkt en zag ook daar deze wereldgelijkvormigheid hand over hand toenemen. De heiligheid die Gods huis sierlijk is, woog kennelijk zwaar. Ook als het om deze dingen gaat.

We konden uiteraard niet instemmen met zijn redenering om de kerk te verlaten en zelf kerk te houden. Natuurlijk niet, want de Heere wil juist dáár door Woord en Geest werken, onder de genademiddelen die Hij gegeven heeft. En dat is bijzonder in de kerk! We spraken een poosje door en wensden elkaar vervolgens Gods zegen toe, waarop de jonge man vertrok. Kennelijk had hij niet begrepen dat de wereld in ons aller hart leeft, en dat we onszelf met ons boze hart overal mee naar toenemen. We hebben hem er op mogen wijzen dat we allen Gods genade in wedergeboorte en waarachtige bekering nodig hebben. Hij beaamde dat.

Toch bleef dit gesprek hangen als een ontdekkende spiegel. En de vraag moet gesteld worden: is deze beschuldiging waar? Als we om ons heen kijken in het kerkelijk leven, en we zijn eerlijk naar onszelf, moeten we dan niet zeggen: ik ben bang van wel! De wereld is misschien al veel verder binnengedrongen binnen onze kerkelijke grenzen dan we zelf (willen) zien!

In deze spiegel zag ik weer eens duidelijk dat er op ons gelet wordt. Het "maar gij geheel anders" geldt ook vandaag nog onverkort. Want de Heere is in Zijn eisen en geboden niet veranderd. Zijn wij het dan soms in onze

eigenwillige tóepassing van de geboden? Als het gaat om deze 'uiterlijke zaken' zijn we weliswaar niet beter dan de wereld. Maar wéten we wel beter en behoren we ook beter te tonen.

Deze twee spiegels die ons werden voorgehouden, bepaalden ons indringend bij nog een derde spiegel. Het is een spiegel die voor ons allen zo onmisbaar is. Het is de spiegel van Gods Woord en wet. Immers als we op zondag alleen hoorders van het Woord zijn en niet daders van het Woord, dan zijn we als een man of vrouw die zijn aangezicht in de spiegel ziet, maar weggaat en terstond vergeet hoedaignig hij was, zo lezen we in de brief van Jakobus. Wat is het daarom nodig dat we een hoorder en dader van het Woord mogen worden. Jakobus noemt dat volk 'geen vergetelijk hoorder des Woords, maar een dader des werks'.

Mogen we elkaar die spiegel eens eerlijk voorhouden? Hebben we al eens in deze spiegel van Gods wet mogen zien? Dan hebben we onszelf leren zien en kennen als zwart van de zonde; als een wetsovertreder die voor een heilig en rechtvaardig God niet kan bestaan. Zulke mensen worden onvergetelijke hoorders van het Woord. Het maakt een onuitwisbare indruk in onze ziel en geeft werkzaamheden aan de troon van Gods genade.

Er is geen rust meer in zo'n ziel voordat de zondaar op goede gronden rust mag vinden in Hem, Die Gods wet volkomen vervuld heeft en Die de straf op de overtreding van de wet gedragen heeft. En dat voor zulken die door Zijn wet te schenden krom van lenden zijn geworden. En die vol van druk, benauwd van hart, alleen maar kunnen vragen: 'O God, wees mij de wetsovertreder toch genadig'.

En dat komt openbaar in ons leven! Want dat is een volk dat door Gods genade begeert en leert een dader des werks te worden. Het is hun bedede: 'Heere, wat wilt Gij dat we doen zullen?'

Inderdaad, dan wordt waar wat er wel eens gezegd wordt: 'Als God een mens bekeert, wordt het vanzelf wel anders in het leven'. Maar zou dat soms niet gelden als we nog onbekeerd zijn: 'Gij geheel anders?'

En zeg eens eerlijk: als het dán anders wordt in ons leven, moet het dan nú ook niet anders zijn? Er wordt immers op ons gelet! Dat is weer duidelijk gebleken. En dat is een spiegel waar we allen dagelijks in moeten (leren) kijken.

Even maar...

Vijf minuten

U kent waarschijnlijk het verhaal van de juf die aan de kinderen vroeg: 'Waarom is David in zonden gevallen?' Het antwoord van één van de kinderen was: Omdat hij zijn morgengebedje vergeten was, juf. Het kinderlijke antwoord raakt de kern. Hoe belangrijk is het gebed aan het begin van elke dag! Een kort gebed om bewaring, hulp en bekering. Zou de aansporing van de Middelaar in de Bergrede, waar Hij zegt: Maar zoekt éérst het Koninkrijk van God en Zijn gerechtigheid (Matth. 6:33) ook niet betrekking hebben op het begin van de dag? Wat is bij u de allereerste bezigheid voor u begint aan de drukte van een nieuwe dag? Vijf minuten onze knieën buigen aan het begin van een dag die totaal 24 uur telt (een dag die we van de Heere krijgen) is toch niet te veel gevraagd? Het is een goede gewoonte om 's morgens direct - even stil te zijn op onze knieën. Om aan onze Schepper, onze ziel en zaligheid te denken, aan de naderende eeuwigheid. Er zijn gewoonten waarvan we zeggen: Het is goed om de kinderen die van jongs af aan in te scherpen. Waarvan we ook hopen dat men daar ook bij het ouder worden consequent in zal zijn. Er worden soms allerlei excuses aangevoerd waarom men de dag niet met gebed begint. Maar het excuus dat we geen tijd hebben en geen gestalte heb-

ben om te bidden, moeten we dan maar tegen de Heere Zelf zeggen. Eerlijker nog: Zegt u maar tegen de Heere dat u vaak geen zin en geen behoefte hebt om uw knieën te buigen. Wanneer u dat voelt in uw binnenste, is het het beste om tóch maar te zuchten tot de Alwetende: Heere, leert U ons bidden. Geeft U rust en lust, geeft U een biddend hart en vrijmoedigheid.

Misschien zegt u: Tot nu toe ben ik het niet gewend om de dag biddend te beginnen. Ik heb dat eigenlijk nooit gedaan. Begint u er dan morgenochtend mee! Stel het geen dag langer uit en laat het vanaf morgen niet meer na. U zult er nooit spijt van hebben, integendeel. 'Des morgens, HEERE, zult Gij mijn stem horen...' (Ps. 5:4).

Bij een bescheiden onderzoek onder catechisanten blijkt dat het morgengebed helaas nogal eens wordt nagelaten. De vraag naar de oorzaak wordt verschillend beantwoord. Eén ervan is: Dat hebben we nooit geleerd van onze ouders. Is dat niet beschamend? Daarom is dit iets om ons als (jonge) ouders op te bezinnen. Het avondgebed wordt gelukkig vrij consequent ingescherpt. Daarvoor hebben we ook wat 'hulpmiddelen' zoals het bekende kindergebed: 'Ik ga slapen, ik ben moe...' Zeer wenselijk is het om met onze kinderen bij het opgroeien mee te leven en samen na te denken over de vraag: Hoe nu verder met het persoonlijk

gebed? Hoewel het niet altijd gemakkelijk is om hier met onze kinderen over te spreken, is het toch goed om te zoeken naar openheid. Om samen met de kinderen een antwoord te vinden op vragen als: Wat vraag ik, hoe bid ik, als tienjarige, als vijftienjarige? Bij het opgroeien blijkt het persoonlijk gebed een graadmeter te zijn voor de betrokkenheid van onze jongeren bij de eeuwige dingen. Het is dan ook een goede aanleiding om daar als ouder of ambtsdrager naar te vragen. Buig je elke avond je knieën voor je gaat slapen? Wat vraag je dan aan de Heere? En doe je het 's morgens ook? Dan moeten we als ouders natuurlijk wel het goede voorbeeld geven Kom, probeer eens, begint u er eens mee. De Heere is het zo waard en u hebt het zo nodig. Hij spoort er Zelf dringend toe aan: 'En roep Mij aan...' (Ps. 50:15). Om het nog eenvoudiger te zeggen: Opent uw mond. Al wat u ontbreekt, Schenk Ik, zo gij 't smeekt (Ps. 81). Dacht u dat de Heere niet weet, dat u niet kunt of wilt bidden? Maar Hij staat boven uw onmacht en uw onwil. En wat de kinderen betreft: Laten we eenvoudig beginnen onze kleintjes ook een óchtendgebedje te leren, zoals:

*In mijn bedje warm en zacht,
sliep ik rustig deze nacht.
En nu ik weer op mag staan,
vraag ik: 'Heer', wil met mij gaan.*

*Geef dat ik op deze dag,
heel veel aan U denken mag.
Leer mij leven zo 't behoort.
Leid mij door Uw Geest en Woord.
Amen.*

Dat kan op de wijs van het bekende avondgebedje. Met alle klem voor jong en oud: 'en knielt eerbiedig voor Hem neer.'

v. A.

P. S. voor verantwoorde morgengebedjes op een bekende wijs houd ik me aanbevolen.

Sabbat of zondag?

In de vorige aflevering hebben we gezien hoe er door de Reformatoren en door de Nationale Synode van Dordrecht 1618-1619 is gesproken over de eerste dag van de week als de nieuwtestamentische sabbat. Om een juist zicht op de vraag: sabbat of zondag, te krijgen, letten we eerst op de inzetten van de sabbat onder het Oude Testament.

Het liefst zouden wij zien dat er in de Bijbel een tekst stond van de volgende inhoud: Met de opstanding van Christus is de sabbat voorbij en is de eerste dag van de week er voor in de plaats gekomen. Dat zou aan alle twist en tweedracht op dit punt definitief een einde maken. Maar een dergelijke tekst vinden we niet. Wat dan wel? Laten we eerst eens kijken naar de openbaring van de sabbat in het Oude Testament. Dat geeft wellicht aanwijzingen over de betekenis van de sabbat onder het Oude en ook in het Nieuwe Testament.

Scheppingsinzetting

Gedenkt den sabbatdag, dat gij dien heiligt (Exodus 20:8-11). Gold het gebod vanaf de tijd dat de Heere de wet aan Mozes gaf? Of is de onderhouding van een wekelijkse sabbat van ouder datum? Het woord 'gedenkt' geeft ons al antwoord op de vraag. Het is een gedenken van iets wat in het verleden is ingesteld.

Over de vraag wanneer het is ingesteld, laat het vierde gebod ons evenmin in het onzekere: 'Want in zes dagen heeft de HEERE den hemel en de aarde gemaakt, de zee en al wat daarin is, en Hij rustte ten zevenden dage; daarom zegende de HEERE den sabbatdag en heiligde denzelfden'. We kunnen dus zeggen dat het gedenken terug wijst naar de schepping. Een inzetten van God. De sabbat vindt niet zijn oorsprong in de mens, of in een groep mensen, maar in God. Het is maar niet een Israëlitische feest- of gedenkdag. Het is Gods dag, de dag die God heiligde, afzonderde voor de mens om Hem in het bijzonder op die dag te dienen. Dat bedoelt de Heere Jezus als Hij zegt in Markus 2:27: 'De sabbat is gemaakt om de mens'. God geeft ons de sabbat als een dag

waarop wij afstand kunnen nemen van ons werk en al onze aandacht richten op onze Schepper, als de bron van ons leven, onze adem en verkwikking, zo stelt Bruce Ray in het boek "Laat ons de rustdag wijden". De sabbat was niet maar een ceremoniële wet die voor het volk Israël was ingesteld, maar een gebod om die te onderhouden voor het hele menselijk geslacht van Adam af.

Teken van het verbond

Het is opmerkelijk dat in het boek Deuteronomium (5:12) het vierde gebod van een andere motivering wordt voorzien. Er staat niet: 'Gedenkt', maar: 'Onderhoudt'. Niet in de eerste plaats bij de sabbat terugdenken, maar die dag onderhouden, ook in de toekomst. Met welk doel? Dat vinden we in wat er heel opvallend aan toegevoegd wordt: 'Want gij zult gedenken dat gij een dienstknecht in Egypteland geweest zijt, en dat de HEERE, uw God, u vandaar heeft uitgeleid door een sterke hand en een uitgestrekte arm; daarom heeft u de HEERE, uw God, geboden, dat gij den sabbatdag houden zult'.

Door deze toevoeging wordt de sabbatdag ook iets speciaals tussen de HEERE en Zijn verbondsvolk. Ook in Ezechiël 20:12 spreekt de HEERE over de sabbat als een teken tussen Hem en het volk Israël.

Op de sabbat moeten dus twee din-

gen herdacht worden:

1. In zes dagen heeft de HEERE, als Schepper, de hemel en de aarde gemaakt. Het vierde gebod legt een blijvende claim op alle mensen om een dag in de week voor de dienst des Heeren af te zonderen.

2. De sabbat is een teken van het verbond van God met Zijn volk. En dat verbond is niet beperkt tot het volk van Israël, maar strekt zich ook uit over de nieuwtestamentische gemeente. We zouden daarvoor kunnen wijzen op de belofte die de Heere aan Abraham heeft gedaan in Genesis 12:3: 'In u zullen alle geslachten des aardrijks gezegend worden'.

Maar dat de nieuwtestamentische gemeente in het verbond van God met Zijn volk begrepen is, blijkt in het bijzonder ook wel uit Jesaja 56, waar de Heere spreekt over de sabbat als de dag die Hij Zelf geheiligt heeft, en waar Hij een ieder gelukkig acht die de sabbat houdt en deze niet ontheiligt. De Heere beperkt deze belofte niet tot Zijn verbondsvolk Israël, maar breidt deze uit tot de heidenen die zich tot het Verbond begeven. In de verzen 6 en 7 spreekt de Heere: 'En de vreemden, die zich tot den HEERE voegen om Hem te dienen en om den Naam des HEEREN lief te hebben, om Hem tot knechten te zijn; al wie den sabbat houdt, dat hij dien niet ontheilige, en die aan Mijn verbond vasthouden; die zal Ik ook brengen tot Mijn heilige berg, en Ik zal hen verheugen in Mijn bedehuis; hun brandoffers en hun slachtoffers zullen aangenaam wezen op Mijn altaar'.

(wordt vervolgd)

Capelle aan den IJssel, ds. W. Silfhout

BOEKENNIEUWS

"Christus verhoogd",
ds. G.J. Baan; uitg. kerkenraad
Gereformeerde Gemeente
Kapelle-Biezeling; 170 blz.; € 14,95
(excl. verzendkosten); bestellen:
boek-petrakerk@hotmail.com,
of tel. 0113-342802.

Onder de veelzeggende titel "Christus verhoogd" heeft onze geliefde medebroeder, ds. G.J. Baan, die nu de gemeente van Kalamazoo (VS) dient, tien preken in druk laten verschijnen. In deze preken staan de bekering en het zaligmakend geloof centraal. De preken, waarvan ze-

ven over teksten uit het Oude Testament en drie uit het Nieuwe Testament, zijn onderverdeeld in drie series: de waarachtige bekering, de dochter van Sion, en de ambten van Christus.

In de preken staat Christus centraal. Hij moet immers verhoogd worden. Niet alleen in de verkondiging, maar ook in het hart van de zondaar moet Christus verhoogd worden door het wonderbare werk van de Heilige Geest. Dan staat tegenover de verhoging van Christus de vernedering van de zondaar. Daarmee zijn de preken, denk ik, kernachtig samengevat. Het trof mij hoe niet alleen in de teksten uit het Nieuwe Testament, maar ook in de preken over teksten genomen uit het Oude Testament de Borg en Zaligmaker schittert. Op een duidelijke manier wordt de tekst uitgelegd en worden de lijnen getrokken naar het hart. Op een hartelijke en gunnende wijze worden zondaren geroepen tot bekering en geloof.

Christus, als de enige grond van zaligheid, wordt indringend aangewezen en aangeprezen.

Onderwijzend zijn de preken over de ambtelijke bediening van Christus als Profeet, Priester en Koning. Door het trekkende werk van de Vader en het overtuigende werk van de Heilige Geest wordt Christus verhoogd in het zondaarshart.

Deze preken zijn door onze broeder gehouden in de gemeente van Kapelle-Biezelinghe, die hij vijf en een half jaar gediend heeft. De prekenbundel is uitgegeven ter gelegenheid van de verbouwing van de Petrakerk. De inkomsten uit de verkoop van dit boek beogen een bijdrage te zijn in de lasten waarvoor de gemeente zich geplaatst ziet. Daarom wil ik deze prekenbundel, die geschikt is voor het gebruik in de leesdiensten en voor persoonlijk meditatief gebruik, vanwege inhoud en meervoudig doel van harte aanbevelen.

Moerkapelle,

ds. W. Harinck

"De gezonde gelovige" (over de evangelische bekering), Thomas Shepard; uitg. Den Hertog, Houten, 2012; ISBN 978 90 331 24488; 269 blz.; € 24,90.

Thomas Shepard lijkt niet bang te geweest om te worden uitgemaakt voor een schematisch prediker. Zijn boek "De gezonde gelovige" is uitermate overzichtelijk en schematisch van op-

zet. Het boek bevat drie delen waarin we de bekende drieslag van de Heidelbergse, ellende, verlossing en dankbaarheid, terugzien.

In deel 1, onderverdeeld in vijf paragrafen, gaat het over de belangrijkste oorzaak van de eeuwige ondergang van de mens (die ligt in hemzelf), en de enige oorzaak van zijn verlossing en zaligheid (die ligt in Jezus Christus). In deel 2, zes paragrafen, richt de auteur zich op de zondaar die in Christus gelooft en die op hetzelfde moment wordt overgebracht in 'een zeer gezegende en gelukkige staat'. Het derde deel wijst op de plicht van de ware christen om een leven te leiden 'in een zeer vruchtbare en dankbare gehoorzaamheid aan Hem Die de zondaar geroepen heeft', waarbij hij grondig afrekent met alle zelfgemaakte godsdienst en met iedere vorm van antinomianisme. Dat is wetteloosheid uit doorgeslagen vrees om wettisch te zijn. Uitvoerig behandelt Shepard de vraag waardoor de mens, als God het niet verhoedt, zichzelf te gronde richt. Hij ziet vier oorzaken: Het eerste is dat de mens zijn eigen ellende niet kent. Het tweede is dat hij volkomen zorgeloos zijn dagen vult. Het derde is dat hij in vleselijke zin slechts op zijn plichten vertrouwt. En het vierde dat hij argeloos en vrijpostig steunt en rust op een geloof van eigen makelij.

Wat moet daar nu aan gebeuren? Nodig is, zegt Shepard, een viervoudige daad

van Christus, 'waardoor Hij al de Zijnen uit hun ellendige toestand redt en bevrijdt'. Die viervoudige daad is deze: het overtuigen van zonde, het verbreken van het hart, het verootmoedigen en vernerden van de zondaar en het schenken van het geloof.

Shepard was van geboorte een Engelsman, geboren in 1605. Hij studeerde in Cambridge, kreeg het als prediker al spoedig aan de stok met bisschop William Laud, een steile Anglicaan, die niet met de leer van de puriteinen uit de voeten kon. Met als uitkomst een verbod voor Shepard om nog langer te preken. Daarop verliet hij in 1635 zijn vaderland en emigreerde naar Amerika.

"De gezonde gelovige" behoort, samen met het boek "De waarachtige bekering" tot de bekendste geschriften van Shepard in Nederland. Het werd al in 1685 voor het eerst in Nederland uitgegeven. De uitgave die tot dusverre beschikbaar was, ging mank aan lange zinnen en minder goed lopende vertalingen. Verblijdend dus dat N.A. Eikelenboom voor een nieuwe vertaling heeft gezorgd. Ook in deze plezierig lezende vertaling is dit geschrift van Shepard niet iets voor een achternamiddag. Het vergt inzet en vasthoudendheid. Maar zo'n boek als dit behoort wel tot de opdracht: "Strijd om in te gaan".

Lieren,

J. van 't Hul

KERKNIEUWS

■ BEROEPINGSWERK

BEROEPEN

Te Brakel:

ds. B.J. van Boven te De Valk-Wekerom;

Te Drachten:

ds. A. Verschuure te Scherpenzeel;

Te Houten:

ds. C.G. Vreugdenhil te Vlissingen;

Te Ouddorp en Rotterdam-Zuidwijk:

ds. J. van Rijswijk te 's-Gravenzande;

BEDANKT

Voor Apeldoorn en Leiderdorp:

ds. D.W. Tuinier te Aagtekerke;

Voor Bodegraven, Boskoop, Groningen

en Lisse:

ds. J. van Rijswijk te 's-Gravenzande;

Voor Nijkerk:

ds. W.J. Karels te Hardinxveld-Giessendam;

Voor Oostkapelle:

ds. G.J. van Aalst te Klaaswaal;

voor Rijssen-West:

ds. G.J.N. Moens te Meliskerke;

Voor Rotterdam-Alexanderpolder:

ds. W. Visscher te Amersfoort;

Voor Rotterdam-IJsselmonde:

ds. G. Pater te Oud-Beijerland;

Voor Tholen:

ds. J.M.D. de Heer te Middelburg-Centrum;

Voor Tricht-Geldermalsen, Wageningen

en Zwijndrecht:

ds. A. Schot te Nunspeet;

■ PASTORIEZORGEN

Mevrouw J. Schipper - Baan

Het is niet onder woorden te brengen, wat een vrouw in een pastorie betekent. Wat moet het dan zijn voor onze broeder ds. Schipper, die driemaal per week van Dirksland naar Salem in Ridderkerk rijdt, om op bezoek te gaan bij zijn vrouw, die daar na een hersenoperatie in Erasmus Medisch Centrum al maanden in coma ligt. Lichamelijk gaat het met haar redelijk goed. Ze is mede door de deskundige en liefdevolle verzorging in Salem in goede conditie. Maar het bewustzijn blijft ver weg. Ze blijkt zich in een diepe coma te bevinden. Er moet onder ogen gezien worden, dat ze tijdens de operatie in Rotterdam hersenletsel heeft opgelopen.

Ze ligt niet de hele dag op bed. Ze zit ook vaak in een speciaal voor haar aangepaste stoel. Soms doet ze haar ogen open, maar het is niet vast te stellen, dat ze wat waarneemt. Wel laat ze regelmatig reacties zien op haar gezicht, wanneer je tegen haar spreekt. Reacties waarvan dan gedacht wordt: misschien hoort ze toch wat. We weten het niet. Maar de Heere weet alle dingen. Voor Hem is niets verborgen. En we weten niet wat Hij nog doen zal. Dat onze geliefde broeder verenigd zou mogen zijn met de weg die de Heere met hen beiden gaat. Hij wil op deze manier ook graag iedereen bedanken voor het hartelijke meeleven dat hij uit het hele land ontvangt.

Laten we hen samen vooral niet vergeten in de gebeden aan de troon der genade. De laatste maanden is onze broeder in Dirksland bezig met de overdenkingen van de geschiedenissen van Elia. Dat de God van Elia op een wonderlijke wijze zorgen zou. Dat Hij de raven deed vliegen, ook in Dirksland waar hij met veel liefde wordt omringd.

v. A.

■ AANGEPASTE KERKDIENT TE HARDINXVELD-GIESSENDAM

Zaterdag 20 oktober zal er een aangepaste kerkdienst voor verstandelijk gehandicapten gehouden worden in het kerkgebouw van de Geref. Gemeente te Hardinxveld-Giessendam, Buitendams 118. In deze dienst hoopt ds. W.J. Karels voor te gaan. Aanvang: 15.00 uur. Iedereen is van harte welkom.

■ VERSLAG VERGADERING CLASSIS GOES 10 SEPTEMBER 2012 IN SIONKERK TE GOES

De consulente van de roepende kerk Waarde, ds. C. Sonneveld, opent de vergadering met het laten zingen van Ps. 60:6 en 7. Hij leest Jozua 5. Vóór het gebed worden o.a. de volgende zaken gememoreerd:

Overleden

- Op 2 september is overleden oud-ouderling M. Weststrate van Krabbendijke, in de leeftijd van 88 jaar. Hij diende

de gemeente ruim 38 jaar, van september 1963 tot december 2001.

Jubilea

- Ds. Meeuse mocht gedenken dat hij 30 jaar geleden tot predikant is bevestigd.
- Diaken M.G. van de Kreeke was 35 jaar diaken in Kamperland.
- Ouderling A. de Witte was 25 jaar ambtsdrager te Wolphaartsdijk, eerst 15 jaar diaken, daarna ouderling
- De heer C.G. Mijnders was 25 jaar koster te Waarde. Mede als gevolg hiervan werd hij benoemd tot Lid in de Orde van Oranje Nassau.
- Mevr. C.D. Guiljam was 25 jaar organist te 's-Gravenpolder

Na het gebed spreekt ds. Sonneveld een openingswoord naar aanleiding van het gelezen Schriftgedeelte.

Het moderamen wordt als volgt samengesteld: preses: ds. C.J. Meeuse; assessoren: ds. C. van Krimpen en ds. C. Sonneveld; scriba: oud. S. Boogaard en quaestor: oud. L.J. Goud.

In verband met het vertrek van twee predikanten uit de classis en de komst van één predikant worden de consulentschappen als volgt verdeeld:

* ds. C. van Krimpen: Borssele, Hoedekenskerke, Krabbendijke, Kruiningen en Wolphaartsdijk.

* ds. C.J. Meeuse: 's-Gravenpolder, Kapelle-Biezelinghe, Kortgene, Nieuwdorp en Yerseke.

* ds. C. Sonneveld: Goes, Kamperland, Nisse, Rilland-Bath en Waarde.

Het jaarverslag van de aangepaste catechisatie meldt dat dit werk in het afgelopen jaar weer zijn voortgang mocht hebben. Men kwam negen keer samen in de Elimkerk te 's-Gravenpolder. De preses onderstreept het belang van dit werk. De Heere mocht het met Zijn zegen willen bekronen.

Het volgende agendapunt vraagt aandacht voor de problematiek rondom huiselijk geweld. In april 2012 ontvingen alle kerkenraden van onze classis een brief van De Waag-Emergis, waarin gerefeerd werd aan het onderzoek dat door onderzoeksbureau Movisie werd verricht betreffende huiselijk geweld in orthodox-protestantse gezinnen. Naar aanleiding van dit onderzoek werd een rapport gepubliceerd met als titel 'De mantel der liefde'. Een van de conclusies van dit rapport was dat de drempel voor orthodox-protestantse gezinnen naar professionele hulpverlening hoog is, en dat hulpverleners moeite lijken te hebben zich aan te sluiten bij de bevindelijk-gereformeerde taal en cultuur. Naar aanleiding van dit rapport bood De Waag-Zeeland aan om de kerkenraden voorlichting te geven over het hulpverleningsaanbod.

De kerkenraad van Goes heeft in een antwoordbrief De Waag meegedeeld dat de zaak onze hele classis betreft en op de vergadering van de classis van 10 september besproken zal worden.

De preses geeft, in de hoedanigheid van voorzitter van de kerkenraad van Goes, een uitvoerige toelichting. Helaas gebeuren er ook in onze gezinnen soms dingen die niet door de beugel kunnen, zoals huiselijk geweld, maar ook seksueel misbruik. De titel van het rapport suggereert iets. Wij gebruiken het begrip 'mantel der liefde' altijd positief, maar in de titel van het rapport wordt dit negatief bedoeld. Maar laten we de buitenwacht toch proberen duidelijk te maken dat de mantel der liefde bij ons niet misbruikt wordt door er alles maar onder te schuiven door daders te vrijwaren en slachtoffers in de kou te laten staan. In Zeeland is er al eerder een rapport verschenen over dezelfde problematiek met als titel 'Drempels slechten'. Door de Generale Synode van 2010 is het Deputaatschap Kerkelijke Dienstverlening gevraagd om een protocol op te stellen bij seksueel misbruik in kerkelijke gezagsrelaties. Dit deputaatschap heeft andere deputaatschappen en instanties erbij betrokken. Er is een Commissie Protocol seksueel misbruik in kerkelijke gezagsrelaties ingesteld. Hoewel dit niet hetzelfde is als huiselijk geweld is er toch een groot aantal raakvlakken.

Een afgevaardigde wijst erop dat we toch vooral moeten proberen om hulpverlening van eigen richting in te schakelen. Een andere afgevaardigde onderstreept dit, maar wijst er tevens op dat er bij onze hulpverleningsinstanties en psychiaters uit eigen kring vaak een lange wachtlijst is. Wanneer er dan sprake is van een acute noodsituatie, dan is men blij dat men bij een andere hulpverleningsinstanties terecht kan.

De preses stelt voor om De Waag-Emergis via een brief in kennis te stellen van de inspanningen van onze gemeenten om in schrijvende gevallen van huiselijk geweld of seksueel misbruik als ambtsdrager correct op te treden. Verder stelt de preses voor om de Particuliere Synode-Zuid in kennis te stellen van onze correspondentie met De Waag.

De kerkenraad van Waarde stelt voor om een informatieve en bezinnende avond te beleggen voor (doop)leden en ambtsdragers over alternatieve geneeswijzen. De classis gaat hiermee akkoord. Daar de kerkenraad van Waarde al een vrij uitgebreid voorstel heeft, besluit de classis om de kerkenraad van Waarde te vragen om de verdere organisatie voor zijn rekening te nemen. De kerkenraad van Waarde stemt hierin toe. De avond zal gehouden worden op woensdag 23 januari 2013.

Als roepende kerk wordt Wolphaartsdijk

aangewezen. Als vergaderdatum wordt vastgesteld woensdag 9 januari 2013. De preses dankt de vergadering voor de wijze waarop we mochten samenzijn. Ouderling J.J. Nieuwenhuijse eindigt de vergadering met het laten zingen van Psalm 135:1 en 3, en dankgebed, waarna de vergadering gesloten is.

S. Boogaard, scriba

■ MUTATIE KERKELIJK JAARBOEK 2012

Pag. 348, **gemeente SPRANG-CAPELLE**.

Scriba van de diaconie is nu:

L. Kranendonk, Jan Steenstraat 13,
5161 ET Sprang-Capelle,
tel. (0416)275169,

e-mail: kranendonkl@solcon.nl

tingwinstuitverlies.nl). Opening/sluiting door ouderling Blok.

Sliedrecht

Psalmzangavond ter herdenking van de kerkhervorming op **woensdag 31 oktober**, aanvang: 19.30 uur, in de Boazkerk van de Geref. Gemeente te Sliedrecht. Sprekers: ds. A.T. Huijser en ds. W.J. Karel. Organisten: Lenard Verkamman en Wim Roukens.

■ DIACONAAL GASTENHUIS TE OUDDORP

In Ouddorp zijn er gevorderde plannen een kleinschalig diaconaal gastenhuus met een reformatorische identiteit te realiseren; een huus waar gasten, die toe zijn aan een lichamelijke of psychische herstelperiode, tot rust en evenwicht kunnen komen om het leven weer beter aan te kunnen.

Het doel is gasten een kortdurend verblijf te bieden in een levenssfeer zoals men die thuis gewend is. Een korte oase in de drukte van alle dag. De verblijfsduur is als regel niet langer dan zes weken. De beoogde voorziening heeft een landelijke functie en de reformatorische achterban als doelgroep.

Bij de voorbereiding en straks bij de uitvoering is voorzien dat gebruik wordt gemaakt van de (personele) diensten van Eleos. De gesprekken hierover vinden plaats. Vrijwilligers - lokaal en uit de regio - worden ingeschakeld voor de praktische uitvoering van het dagelijkse werk. Voor de pastorale begeleiding wordt een pastoraal werker aangetrokken. Het streven is de pastorale zorg af te stemmen met het pastoraat van de thuisgemeente van de gast.

Het is een gezamenlijk initiatief van vier kerken: de Hersteld Hervormde Kerk, de Oud Gereformeerde Gemeenten in Nederland, de Gereformeerde Gemeenten en de Gereformeerde Gemeenten in Nederland. Het streven is de voorziening in de loop van 2013 te openen.

BERICHTEN

■ VERKOPINGEN

Scherpenisse

Op **woensdag 24 oktober** houdt de vrouwenvereniging "Waakt en bidt" te Scherpenisse een verkoping in het verenigingsgebouw, Schoolstraat 2. Opening door ds. E. Bakker om 14.30 uur. Verkooptijden van: 15.00-17.00 uur en 19.00-20.30 uur. De kinderen kunnen knutselen.

Genemuiden

De vrouwenvereniging 'Wees een zegen' van de Geref. Gemeente te Genemuiden hoopt op **zaterdag 27 oktober**, van 10.00-14.30 uur, een verkoping te houden in de Jachin en Boazkerk, Taghof 3, aldaar. Voor de kinderen is er een workshop.

De opbrengst is voor zending, vakantie-weeken gehandicapten, deputaatschap bijzondere noden, evangelisatie en kerk.

Leiderdorp

Op **zaterdag 27 oktober** hoopt de vrouwenvereniging "Dorcas" te Leiderdorp een verkoping te houden in verenigingsgebouw "Irene", Hoofdstraat 82, aldaar. De opbrengst is bestemd voor de kerk en het evangelisatiewerk in de classis Amsterdam.

■ ZANGAVONDEN

Dordrecht

Datheensamenzangavond op **zaterdag 20 oktober**, aanvang: 19.30 uur, in de Grote Kerk te Dordrecht. Opening, meditatie en sluiting door ds. C. van Krimpen. Organist: Pieter Heykoop. Collecte voor Adullam, Siloah en de Schutse.

Leiderdorp

Zangavond op **zaterdag 27 oktober**, aanvang: 19.30 uur, in de kerk van de Geref. Gemeente te Leiderdorp, m.m.v. het gemengd koor Deo Juvante uit Capelle

a/d IJssel /Rotterdam-C en organist Bert Roest, het mannenkoor Datheen uit Leiderdorp en organist Hanno Bosch. Apelwoord door dhr. A.H. van der Toorn, voorlichter van het Deputaatschap Bijbelverspreiding. Collecte t.b.v. dit deputaatschap.

Loenen a/d Vecht

Zangavond op **26 oktober**, aanvang 19.30 uur, in de Hervormde kerk te Loenen a/d Vecht, m.m.v. koren uit Gouda, Lisse en Houten en het Eskoljongerenorkest te Houten. Opening door ouderling C.P. Baaij van de Geref. Gemeente te Lisse.

Oostkapelle

Koor- en samenzangavond, te organiseren door de Ring Zeeland van zangverenigingen van de Geref. Gemeenten organiseert op **zaterdag 27 oktober**, aanvang: 19.30 uur, in de kerk van de Geref. Gemeente te Oostkapelle, m.m.v. het gemengd koor "Crescendo" uit Kapelle, het jongerenkoor 'Het Kleinood' uit Aagtekerke en het jeugdkoor 'De Jonge Zangers' uit Vlissingen. Collecte t.b.v. de Stichting Winstuitverlies (www.stichingwinstuitverlies.nl).

KERKDIENTEN

■ ZONDAG 21 OKTOBER 2012

Aagtekerke 9.30 uur ds. D.W. Tuinier en 19.00 uur stud. C. van Ruitenburg; Aalburg 19.00 uur ds. M.J. van Gelder; Alblaserdam 9.30 en 16.30 uur ds. J.J. van

Eckveld; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. W. Visscher; Apeldoorn 10.00 en 16.00 uur stud. P.D. den Haan; Arnhem 16.00 uur ds. A.A. Brugge; Barneveld-Centrum 9.30 en 19.00 uur ds. D. de Wit; Barneveld-

Zuid 9.30 en 19.00 uur ds. G. Bredeweg; Beekbergen 10.00 uur ds. J.M. Kleppe en 19.00 uur ds. J.W. Verweij; Benthuizen Berkenwoude 19.00 uur ds. G. Clements; Bodegraven 16.00 uur ds. G.W.S. Mulder; Borssele 9.30 en 14.00 en 18.00 uur ds. G. van Manen; Breda 10.00 uur ds. J. Driessen en 17.00 uur ds. L. Terlouw; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 en 16.30 uur ds. W. Silfhout; Capelle a/d IJssel-West 10.00 en 17.00 uur ds. J. Mijnders; De Valk-Wekerom 9.30 en 19.00 uur ds. B.J. van Boven; Den Helder 10.00 uur ds. G.J. van Aalst; Deventer 19.00 uur stud. P.D. den Haan; Dirksland 10.00 en 18.00 uur ds. J. Schipper; Doetinchem 9.30 en 15.00 uur ds. A.P. Baaijens; Ede (Verl. Maanderweg 33) 12.15 en 19.00 uur ds. A.A. Brugge; Eindhoven 15.30 uur ds. J. Driessen; Emmeloord 9.30 uur ds. J.W. Verweij en 19.00 uur ds. A. Schot; Enter 18.00 uur ds. A.P. Baaijens; Ermelo 9.30 en 18.30 uur ds. P. Melis; Genemuiden 9.30 en 15.30 uur ds. C. Hogchem; Goes 9.30 en 18.00 uur ds. C.J. Meeuse; Gorinchem 10.00 en 16.00 uur ds. L. Blok; 's-Gravenhage 15.15 uur ds. A.B. van der Heiden; 's-Gravensande 9.30 en 15.30 uur ds. J. van Rijswijk; Hardinxveld-Giessendam 9.30 (H.A.) en 18.00 uur ds. W.J. Karels; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 en 16.30 uur (H.D.) ds. M. Joosse; Hilversum 19.00 uur ds. W. Visscher; Hoedekenskerke 14.30 uur ds. D.W. Tuinier; Hoofddorp 10.00 uur ds. H. Paul en 16.00 uur ds. R. Kattenberg; Hoogvliet 16.00 uur ds. M. Golverdingen; Houten 19.00 uur ds. B. Labee; Kampen 9.30 (doventolk) en 15.00 uur (H.D.) ds. C.G. Vreugdenhil; Kapelle-Biezelinge 14.30 uur ds. C. van Krimpen; Katwijk aan Zee 18.30 uur ds. J.S. van der Net; Kortgene 9.30 (H.A.) en 18.30 uur ds. C. Harinck; Krabbendijke 9.30 en 18.00 uur ds. C. Sonneveld; Kruiningen 9.30, 14.00 en 18.00 uur (H.D.) ds. G. Beens; Leerdam 15.00 uur ds. A.T. Huijser; Leiderdorp 10.00 (H.A.) en 16.00 uur ds. J.S. van der Net; Lelystad 9.30 uur ds. R. Kattenberg en 18.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil; Melissant 15.00 uur stud. J. van Laar; Middelburg-Centrum 9.00 en 16.00 uur ds. J.M.D. de Heer; Middelburg-Zuid (in kerkgebouw Middelburg-Centrum) 11.30 en 18.30 uur ds. J.J. Tanis; Middelharnis 9.30 en 18.00 uur ds. S. Maljaars; Mijdrecht 10.00 en 19.00 uur stud. S.W. Janse; Moerkapelle 9.30 en 18.30 uur ds. W. Harinck; Naaldwijk 9.30 uur ds. C. Neele; Nieuw-Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. A. Vermeij; Nieuwdorp 14.00 uur ds. J.M.D. de Heer; Nieuwer ter Aa 15.30 uur stud. S.W. Janse; Nieuwe-Tonge 14.30 uur ds. J. Schipper; Nijkerk 14.30 uur ds. A. Verschuure; Nunspeet 9.30 (H.A.) en 15.00 uur ds. A. Schot; Oostkapelle 9.30 en 15.00 uur stud. C.

van Ruitenburg; Opperdoes 16.00 uur ds. G.J. van Aalst; Ouddorp 9.30 en 18.30 uur stud. J. van Laar; Oudemirdum 9.30 en 14.30 uur ds. P. Mulder; Poortugaal 16.00 uur ds. C. Neele; Poortvliet 14.30 uur ds. E. Bakker; Puttershoek 19.00 uur ds. M. Joosse; Rhenen 10.00 en 18.00 uur ds. F. Mulder; Ridderkerk 9.30 en 17.00 uur ds. G.M. de Leeuw; Ridderkerk-Slikerveer 9.30 en 15.00 uur stud. H.A. van Zetten; Rijssen-West 9.30 (H.A.) en 18.30 uur (H.D.) ds. C.A. van Dieren; Rijssen-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. A. Schreuder; Rotterdam-Alexanderpolder 10.00 uur ds. G. Clements en 16.30 uur ds. H. Paul; Rotterdam-Centrum 15.30 uur ds. W. Harinck; Rotterdam-IJsselmonde 18.00 uur stud. H.A. van Zetten; Rotterdam-Zuidwijk 16.00 uur ds. M.J. van Gelder; Scherpenzeel 10.00 en 18.30 uur ds. A. Verschuure; Scheveningen 18.45 uur ds. R. Kattenberg; Sint Annaland 9.30 (H.A.) en 18.30 uur ds. E. Bakker; Sliedrecht 9.30 en 18.00 uur ds. A.T. Huijser; Soest 15.00 uur ds. P. Melis; Spijkenisse 10.00 uur ds. M. Golverdingen en 18.30 uur ds. G. Pater; Sprang-Capelle 9.30 uur ds. L. Terlouw en 19.00 uur ds. L. Blok; Stad aan 't Haringvliet 15.00 uur ds. S. Maljaars; Terneuzen 10.00 en 15.30 uur ds. R.A.M. Visser; Terwolde - De Vecht 9.30 en 14.30 uur ds. K. Boeder; Tholen 18.30 uur ds. D.W. Tuinier; Uddel 10.00 (H.A.) en 18.30 uur ds. G. Mouw; Urk 10.00 en 17.00 uur ds. J. van Belzen; Utrecht 10.00 en 16.30 uur ds. A.J. de Waard; Veenendaal 9.30 en 16.30 uur ds. B. Labee; Waarde 14.00 uur ds. C. Sonneveld en 18.30 uur ds. R.A.M. Visser; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur ds. M. Mondria; Wageningen 10.00 uur ds. A.A. Brugge en 15.30 uur ds. F. Mulder; Werkendam 10.00 (H.A.) en 18.00 uur ds. M. Karens; Westkapelle 9.30 en 18.30 uur ds. G.J.N. Moens; Westzaan 10.00 (H.A.) en 15.30 uur ds. A.J. Gunst; Wierden 17.00 uur ds. K. Boeder; Woerden 10.00 uur ds. M.J. van Gelder en 18.30 uur ds. J. van Rijswijk; Wolphaartsdijk 14.00 uur ds. C.J. Meeuse; Yerseke 9.30 en 18.00 uur ds. C. van Krimpen; Zeist 10.00 en 18.30 uur ds. B. van der Heiden; Zoetermeer 10.00 en 18.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Zwijndrecht 9.30 (H.A.) en 16.00 uur ds. G. Pater; Zwolle 19.00 uur ds. P. Mulder.

■ DINSDAG 23 OKTOBER 2012

Amersfoort 19.30 uur ds. W. Visscher; Berkenwoude 19.30 uur ds. G. van Manen; Boskoop 19.30 uur ds. E. Bakker; Dinteloord 19.30 uur ds. J. van Rijswijk; Naaldwijk 19.45 uur ds. G. Pater; Ooltgensplaat 19.30 uur ds. J.S. van der Net; Oostvoorne 19.30 uur ds. M. Karens; Opperdoes 19.30 uur ds. A.J. Gunst; Oude-Tonge 19.30 uur ds. J. Driessen; Rilland-Bath 19.30 uur ds. W. Silfhout; Rotterdam-Centrum 19.45

uur ds. J. van Belzen; Sprang-Capelle 19.30 uur ds. J. Schipper.

■ WOENSDAG 24 OKTOBER 2012

Alphen a/d Rijn 19.30 uur ds. J.W. Verweij; Beekbergen 19.30 uur ds. P. Melis; Borssele 19.30 uur ds. J. Schipper; Brakel 19.30 uur ds. J. van Belzen; De Valk-Wekerom 19.30 uur ds. B.J. van Boven; Drachten 19.30 uur ds. D. de Wit; Hardinxveld-Giessendam 19.30 uur ds. W.J. Karels; Kortgene 19.30 uur ds. J.S. van der Net; Leerdam 19.30 uur stud. H.A. van Zetten; Mijdrecht 19.30 uur ds. A.A. Brugge; Nieuwer ter Aa 19.45 uur ds. J. van Rijswijk; Nijkerk 19.30 uur ds. C.A. van Dieren; Poederoijen 19.30 uur ds. M. Mondria; Rhenen 19.30 uur ds. F. Mulder; Rotterdam-Alexanderpolder 19.30 uur ds. W. Visscher; Soest 19.30 uur ds. C. van Krimpen; Vlaardingingen 19.30 uur ds. J.J. van Ekeveld; Wierden 15.00 en 18.30 uur ds. A. Verschuure.

■ DONDERDAG 25 OKTOBER 2012

Benthuizen 19.30 uur ds. L. Terlouw (Zending); Capelle a/d IJssel-Middelwatering 19.45 uur ds. W. Silfhout; Gouda 14.45 uur (huw.bev.) ds. G. Clements; Hendrik-Ido-Ambacht 14.00 uur (huw.bev.) ds. M. Joosse; Kampen 19.30 uur ds. G. Pater; Katwijk aan Zee 19.45 uur ds. F. Mulder; Puttershoek 19.30 uur ds. G.M. de Leeuw; Stad aan 't Haringvliet 19.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Tricht-Geldermalsen 19.30 uur ds. J. van Rijswijk; Wageningen 19.30 uur ds. J.J. van Ekeveld.

■ EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 21 OKTOBER 2012

Alkmaar ('t Wuiver 2a, Oudorp) 10.00 en 16.30 uur evang. G. Baan; Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 17.00 uur evang. J. Krijgsman; Emmen (Prinsesse-laan 6 l) 9.30 en 15.30 uur evang. C. van Drunen; Leeuwarden (Achter de Hoven 2c) 9.30 en 16.00 uur evang. S. de Visser; Merksem (Oude Bareellei 64) 10.00 en 17.00 uur evang. A. van Setten; Tilburg (Offenbachstraat 105) 10.00 en 18.30 uur evang. H.J. van den Boogaart.

■ EVANGELISATIESAMENKOMST WOENSDAG 24 OKTOBER 2012

Merksem (Oude Bareellei 64) 19.30 uur ds. D.W. Tuinier.

Voor alle in dit nummer genoemde toekomstige data geldt:

Indien de Heere wil en wij leven.

ADVERTENTIES

1947

2012

*Uw goedertierenheid, HEERE, zij over ons, gelijk als wij op U hopen.
Psalm 33:22*

Maandag 15 oktober was het 65 jaar geleden
dat onze zeer geliefde ouders, grootouders en overgrootouders

J.D. Kalkman en P. Kalkman - Schot

in het huwelijk traden.

Het is onze hartelijke wens dat de Heere de bede van hun trouwtekst
in rijke mate zal vervullen en hen op hun hoge leeftijd
tot Hulp en Sterkte zal zijn.

Henk en Arja
Anton en Ineke
kleinkinderen en achterkleinkinderen

Winterdijk 8 -250, 2801 SJ Gouda

De trouwdag zal in gezinsverband worden gevierd.

Voor de overweldigende belangstelling en het medeleven, ondervonden
na het overlijden van onze lieve vader, opa en overopa

Minicus Weststrate

betuigen wij u onze hartelijke dank.
De genegenheid die hieruit sprak heeft ons zeer goed gedaan.

Kinderen, klein- en achterkleinkinderen.

Krabbendijke, oktober 2012

kina
begrafenisverzorging

D.W. Schipper
010-458 31 12
Capelle a/d IJssel

J. Kooijman
0182-58 39 32
Gouda

Dag en nacht bereikbaar

WIJ VERZORGEN ALLEEN BEGRAFENISSEN

HARKES *Persoonlijke zorg
voor uw begrafenis*
Begravenissen

Telefoon (0172) 21 21 22

Dokter Hamburgerlaan 59 - 2771 JR Boskoop

*Wij verzorgen alleen begravenissen
Dag en nacht bereikbaar – overal te ontbieden*

Te Huur in Gouda, mooie kamer(s)
voor studentes PABO of
werkend meisje. Tel. 06-43295134

*Huwelijksbureau voor
Gereformeerde Gezindte.*

Voor alleenstaanden die op zoek zijn naar een partner
uit de EIGEN achterban.

*Huwelijksbureau voor
Gereformeerde Gezindte.*

is landelijk werkend.
Voor meer informatie kijkt u op:
www.HvGg.nl of belt u 06 130 28 26 0.

begrafenisverzorging
Den Hollander

Begravenissen in Den Haag, Westland, Gouda,
Rotterdam, Vlaardingen en omstreken.
Wij verzorgen alleen begravenissen.

Dag en nacht bereikbaar.

P.N. den Hollander
T. den Hollander

Tel. 010 - 4600509

www.begravenisverzorgingdenhollander.nl

Noodkreet

Uw steun gevraagd voor
slachtoffers aardbeving en droogte
in Zuidwest China

Na de aardbeving zoeken kinderen en volwassenen
hun toevlucht in een rotshol.

Geeft u gehoor aan deze
noodkreet?

Stort uw gift op

giro 320666

t.n.v. Stichting China

Stichting China
Veenendaal

Postbus 1150 | 3900 BD Veenendaal

Luxe fotokaarten

voor elke gelegenheid.
Scherpe prijzen voor uw eigen
vereniging en/of goede doel.
www.scheurfotokaarten.nl

Voor een zorgzame begeleiding

KOSTER
Begravenisonderneming

Barnevelt,
Scherpenzeel e.o.
A. Koster
Telefoon: 033 277 0555

Kantoor: Stationsweg 411
3925 CD Scherpenzeel

Centraal nummer (24 uur):
033 277 0555

**HELPT U MEE DE
WAARHEID TERUG
TE BRENGEN IN
DUITSLAND?**

Wij weten de weg om uw gaven
daar goed te besteden!

Zie onze website www.svvhed.org
voor informatie of bel 0416-691788.
Voor giften banknr. 5489.87.920

STICHTING VRIENDEN VAN

HEIDELBERG & DORDRECHT

kliksafe

Dé provider van veilig internet!

Kies voor snel en gefilterd internet via ADSL of glasvezel in combinatie met voordelige telefonie!

Stap
NU
over!

Meer informatie en bestellen?

Ga naar www.kliksafe.nl of bel (0341) 274 999.

Logisch.

Te koop Prachtig 3-kamer APARTEMENT in Ede. Stijlvol ingericht, hoogwaardig afgewerkt met chique keuken, MFlor-vloer, mooie schuifwandkast. Woning is in nieuwstaat. € 149.000,- V.O.N. Tel. 0318-700 126 / 0653-62 90 61

Te huur aangeboden:
1 persoons appartement in het buitengebied van Lunteren (De Valk). Prijs: € 425,- all-in. Tel: 0318-462265

Woningruimte/kosthuis gezocht omgeving Enschede.

19-jarige meid zoekt voor de periode feb-juli 2013 woningruimte vanwege studeren in Enschede. Tel: 06-21 28 32 99

Annette van Maaren (Msc.)
Reformatoisch Psycholoog

Haastrecht Oudewater
Montfoort Gouda
0348-558000 of 06-42504158
www.phhaastrecht.nl

Psychologische Hulpverlening

Een leerzaam boek voor iedereen ds. A. Kort: Wedergeboorte of Schijngeloorde € 19,90

Boekhandel - uitgeverij van Wijngaarden
Vliegersvelderlaan 15
3771 XE Barneveld Tel. 0342-417335

Wij zullen in het huis des Heeren gaan

18 overdenkingen over de liederen Hammaäloth door ds. A.A. Brugge (252 blz.)

Deze overdenkingen zijn geschikt voor het gebruik in de leediensten en voor persoonlijk gebruik in huis. Met de aanschaf van dit boek à 20,00 steunt u de bouw van een eigen kerk voor de jonge gemeente van Ede.

Te bestellen op www.gergemeede.nl
of via activiteitencommissie@gergemeede.nl

Deze advertentie is mogelijk gemaakt door Uitgeverij Den Hertog B.V. Houten

Diepeveen

0318-519011

diepeveenmakelaars.nl

Makelaardij
Hypotheeken
Taxaties

VEENENDAAL, HANDJESGRAS 7

TE KOOP

Een nette woning met veel leefruimte! Deze EENGEZINS-WONING beschikt niet alleen over een eigen AUTO-OPSTELPLAATS en een STENEN BERGING, maar biedt ook vijf (slaap)kamers, een Z-vormige woonkamer, een nette keuken en een lichte badkamer. In 2009 is er een nieuwe dakkapel geplaatst op de zolderverdieping. Gelegen in een kindvriendelijke woonomgeving in Dragonder-Noord, nabij scholen en winkels en op korte fietsafstand van het centrum. Bouwjaar: 1978. Grondoppervlakte: 166 m².

VRAAGPRIJS € 219.000,- K.K.

Brouwersgracht 2
3901 TJ | Veenendaal
T 0318-519011
info@diepeveenmakelaars.nl
www.diepeveenmakelaars.nl

Begrafenisverzorging Van der Vliet

Voor een stijlvolle begrafenis.

in Elspeet en omstreken
G.J. van der Vliet, Boekweitweg 22,
8075 CP ELSPEET
Tel: 0577-492830 of 06-12934519
b.g.g. 06-53432144
Dag en nacht voor u bereikbaar.
Wij verzorgen alleen begrafenissen.

Halverwege oktober verkrijgbaar

ACHTTIEN OVERDENKINGEN
OVER
DE PSALMEN 120-134

Nieuw dagboek. Zeer geschikt als uitdeelboek

Troost in ellenden

Bijbels dagboek met kanttekeningen

Bijzonderheden van dit niet jaargebonden dagboek:

- Kanttekeningen: cursief geciteerd in meditaties
- Auteurs: predikanten Gereformeerde Gemeenten
- Extra: aansprekende medities van ds. Bernardus Smytegelt
- Volgorde Schrift: Genesis t/m Openbaring
- Afwisseling: vervolgstof en losse teksten
- Luxe uitvoering en grote, duidelijke letter

15.95
na 31 dec.
19.95

Mag ik u vandaag eens terugleiden? Hebt u ooit
Denk eens dat u nooit naar God gezocht hebt, maar
gevraagd. Op weg naar de hel, daar kwam God u te
Hij u op de weg naar de hemel. Is dat werk van u? Dan

M.m.v. de predikanten:

J.B. Bel, M. Blok,
B.J. van Boven, A.A. Brugge,
Chr. van Dam, F.J. Dieleman,
Joh. van Dijke, K. de Gier,
H. van Gilst, M. Golverdingen,
A.J. Gunst, W. Hage, J. Hagestein
M. Heerschap, C. Hegeman,
M. Heikoop, P. Honkoop sr.,
G. Hoogerland, M. Karens,
G.H. Kersten, J. W. Kersten,
M. Ligtenberg, G. Manen,
J. Mijnders, F. Mulder, G. Pater,
L. Rijksen, J. van Rijswijk,
A. Schot, **B. Smytegelt**,
A. van Stuyvenberg, J.J. Tanis,
L. Terlouw, A.T. Vergunst,
A. Verschuure, J.W. Verweij,
W. Visscher, C. Vogelhaar,
J.C. Weststrate, W. de Wit,
G. Zwerus

BESTELBON

U kunt deze bon, in een envelop zonder postzegel, zenden aan:
De Ramshoorn, Antwoordnummer 860, 4460 WB Goes

Ik bestel hierbij:

.....ex. Dagboek

Troost in ellenden à 15.95

Voorgaande delen*:

..... ex. Licht op de kanttekeningen

..... ex. Lezen met kanttekeningen

..... ex. Overdenken met de kanttekeningen

*Afgeprijsd van 19,95 voor **15,00**

Naam

Adres

Postcode

Woonplaats

Telefoonnr.

ook verkrijgbaar in de boekhandel

uitgeverij
'de Ramshoorn'

Lange Vorststr. 21 Goes (0113) 221909
www.ramshoorn.nl

Bijbels in diverse uitvoeringen

Huisbijbels

KT20B	204 x 304 mm, zonder ps. en form., bruin kunstleer, goudsnee, kanttekeningen	€ 70,-
G20Z	185 x 280, zonder ps. en form., zwart kunstleer, goudsnee	€ 42,-
M20	156 x 236, zonder ps. en form., zwart kunstleer, kleursnee	€ 27,-
M20G	156 x 236, zonder ps. en form., zwart kunstleer, goudsnee	€ 33,-
M21	156 x 236, met ps. en form., zwart kunstleer, kleursnee	€ 40,-
M21G	156 x 236, met ps. en form., zwart kunstleer, goudsnee	€ 47,-
K20	135 x 210, zonder ps. en form., zwart kunstleer, kleursnee	€ 24,-
K21	135 x 210, met ps. en form., zwart kunstleer, kleursnee	€ 36,-

Bijbels in Statenvertaling

Vraag voor andere bijbels in gewone of luxe uitvoering onze folder aan of breng een bezoek aan onze showroom in Leerdam, waar u op uw gemak een keuze kunt maken uit onze uitgaven. Wij hebben ze allemaal op voorraad en geven u graag deskundig advies.

Onze showroom is geopend op ma. t/m vr. van 8.30 tot 16.30 uur.

Nijverheidstraat 21 | Postbus 168, 4140 AD Leerdam
Telefoon (0345) 61 01 55
E-mail: info@gereformeerdebijbelstichting.nl | www.gbs.nl
Giro 1.355.824 t.n.v. penningmeester GBS te Leerdam

gereformeerde
BIJBELSTICHTING

Onbekende Psalmen?
bestelmuziek.nu

Winst uit Verlies

Steun en troost vanuit
Gods Woord bij kanker!

Landelijke Contactdag Woerden

D.V. zaterdag 3 november a.s.

Spreker ds. L. de Wit

Meer Info & Opgave:

www.winstuitverlies.nl

of 0341-250434

Orgelcentrum HET BINNENVELD
In- en verkoop van klassieke orgels

JOHANNUS

DOMUS

UNICO

VIVACE

CONTENT

Onze showroom is geopend op afspraak.

Wim en Jenny Achterstraat
Friesesteeg 56
3911 VR Rhenen
telefoon 0317 - 61 20 10

www.orgelcentrum.nl

Alle nieuwe titels
www.derooboeken.nl

VAN STAVEREN
Begravenisverzorging

Sumatrastraat 11 ~ 2405 EM Alphen aan den Rijn

Dag en nacht bereikbaar

(0172) 23 33 38

Wij verzorgen alleen begravenissen

HET IS HERFST!
ONZE
NAJAARS
COLLECTIE
IS BINNEN

BOEDER
HERENMODE

- businesskostuums
- ambtskleding
- trouwkostuums
- gelegenheidskleding
- rouwkleding
- koorkleding
- verhuur jacquets

Plein 1940 173 | Scherpenzeel
Telefoon (033) 277 01 72
www.boederherenmode.nl

**ORGEL OF
PIANO KOPEN?**

Joh.deHeer

meér dan muziek, sinds 1898.

Leeghwaterstraat 101 Sliedrecht

facebook.com/johdeheer • www.johdeheer.nl

**Vanaf 1 september 2012
is ons vakantiehuis
"Haus Irmgard" weer vrij!**
Gelegen op de Hunsrück (Duitsland)
± 25 km vanaf de moezel en ± 25
km vanaf de Rijn.
25 slaappleatsen, onderverdeeld in
div. appartementen.
Ook per appartement te huur.
www.hausirmgard.nl
Fam. F.J. Poepjes Tel. 0620735340

Psychologiepraktijk Van Pelt

*Behandeling van volwassenen
met psychische problemen*

Rozenhof 33-303 • 3311 JT Dordrecht
T 078-2000250 • E info@praktijkvanpelt.nl
www.praktijkvanpelt.nl

Voor een fijne vakantie, gewoon een
paar dagen er tussen uit!
Pension E. Knuivers, Ribeslaan 4
te Rhenen is een gastvrij
familiepension gelegen aan de rand
van Rhenen, een stad gelegen in het
bosrijke Heuvelrug en Grebbeberg
bossen.
Tel. 0317-614773 bgg 06-19856085
info@knuivers.com

Hulp nodig bij **huwelijks-
opvoedings- of persoonlijke
problemen?**

Ga naar
www.ReformatorschMaatschappelijkWerk.nl
of bel 061-30 28 260

**PSYCHOLOGENPRAKTIJK
BROUWER**

BEHANDELING • BEGELEIDING
ONDERZOEK • ADVIES

Hulpverlening aan kinderen,
jongeren en volwassenen

O.a.: ADHD • angst • burn-
out • depressie • faalangst •
fobie • gedragsproblemen •
identiteitsproblemen • licha-
melijke spanningsklachten •
negatief zelfbeeld • onzeker-
heid • opvoedingsproblemen
• paniek • piekeren • PDD-
NOS • relatieproblemen •
slaapproblemen • somber-
heid • spanning • stress •
syndroom van Asperger.

RIDDERKERK
Verlengde Kerkweg
11

BARNEVELD
Wilhelminastraat
14

METEREN
(Geldermalsen)
Dorpsstraat 18

Informatie en aanmelding via:
Tel: 0180 - 42 69 55
E-mail: info@psychbrouwer.nl
Website: www.psychbrouwer.nl

0182-35 15 20
voor de Krimpenerwaard
Gouda & omstreken

Speksnijder Begravenisverzorging

In alle rust, betrokken, zorgzaam...

Want iedere begravenis is een persoonlijk afscheid!

www.speksnijderbegravenisverzorging.nl

Te huur 3-kamerappartement in
Zwijndrecht, ged. gemeubileerd.
Voor info bel 06-21934036.

Kom naar camping
"De Verborgene Hoek" en ontdek
het mooie Gaasterland.
Bij ons kunt u genieten van de
bossen en meren van Friesland.
Ook vindt u hier mooie historische
stadjes en bijzondere dorps-
gezichten. Onze trefwoorden
zijn, (Zondags-)Rust, Ruimte,
Kindvriendelijk, Natuur-en
Landschapsbeleving, Uitstekende
voorzieningen, Leuke activiteiten,
Ook hebben we 2 leuke
vakantiewoningen beschikbaar.
Neem voor onze tarieven en
aanbiedingen contact met ons op.
Tel. 0514-602065 / 06-53399517
Kijk op www.deverborgenehoek.nl

't Boekenhoekje

Het adres voor verantwoorde lectuur

Leesboeken

Theologische werken

Cadeau-artikelen

Kinderboeken

Verklaringen van

CD's

Bijbels

Bijbel, Catechismus e.a.

Muziekcassettes

(Statenvertaling)

Levensbeschrijvingen

Bladmuziek

Psalmboeken

Diverse wenskaarten

Kom gerust eens snuffelen in onze gezellige winkel

Openingstijden: dinsdag t/m vrijdag van 9.00 u. tot 16.00 u. zaterdag van 9.00 u. tot 13.00 u.
Goudenregenstraat 24 - 2906 CM Capelle a/d IJssel - tel. (010) 442 22 12 - privé (010) 451 28 82

NIEUW!

Ruth Bryan

Koren van Boaz' akker

Nalezingen van een arenraapster

ISBN 978-94-91583-02-5
 omvang 192 p. gebonden
 prijs € 18,50

Brevier

UITGEVERIJ

Dit boek bevat niet eerder verschenen brieven en overdenkingen van de 'arenraapster' uit Nottingham. Ook zijn een aantal herinneringen aan haar van mensen uit haar omgeving opgenomen. Deze 'nalezingen' vormen een rijke oogst.

Begrafenisverzorging Tollenaar

Wij verzorgen goed georganiseerde begrafenissen met eerbied, meeleven, en... met oog voor detail.

De laatste wensen brochure "Bevel aan uw huis" is gratis verkrijgbaar.

John Tollenaar
 Voltastraat 21, 4532 LG Terneuzen.
 (Wij berekenen uiteraard geen km en tunnelkosten)
0115 61 25 54 of 06 18 14 80 08

www.bvtollenaar.nl

ZOJUIST VERSCHENEN

DS. C. HARINCK

Onderwijzing in de christelijke leer

52 preken over de Heidelbergse Catechismus

Preken over de Heidelbergse Catechismus raakt in onbruik. Veel kerken hebben de goede traditie verlaten om de gemeente iedere zondag een catechismuspreek te laten horen. De gevolgen zijn merkbaar. Wat ontbreekt het aan theologische kennis! Er ligt geen fundament onder de gemeente. Men ligt open voor allerlei wind van leer.

Wat is het, in dit licht, een goede beslissing van de Nationale Synode van Dordrecht geweest om de kerken te verplichten iedere zondag uit de Catechismus te onderwijzen. Het bewaart de gemeente bij de leer van de Reformatie en brengt waar nodig een gezonde correctie aan.

Met dit doel voor ogen heeft ds. Harinck, na vele jaren over de Heidelbergse Catechismus te hebben gepreekt, een verklaring geschreven. In de preken wordt steeds teruggegrepen op Schrift en belijdenis.

667 blz. geb. 33124907 **59,⁵⁰**

Praktische, zakelijke en schriftuurlijke verklaring.

AL ONZE UITGAVEN ZIJN OOK IN UW BOEKHANDEL VERKRIJGBAAR

Den Hertog

uitgeverij

Elzenkade 6 - Houten Tel. (030) 637 34 34 E-mail: boeken@hertog.nl
 Postbus 150, 3990 DD Houten Fax (030) 634 66 88 www.hertog.nl

1912 / 2012
 100 jaar actief
 in boeken

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur:
ds. G.J. van Aalst

Bijdragen van medewerkers en boeken ter recensie aan:
ds. G.J. van Aalst,
Molendijk 136, 3286 BK Klaaswaal
tel. 0186-576990, fax 0186-575105
e-mail: gjvanaalst@kliksafe.nl

Redacteur: ds. C. Neele

Meditaties aan:
ds. C. Neele,
Egge 28, 3171 DE Poortugaal,
tel. 010-5017707
e-mail: c.neele@kliksafe.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk) en berichten aan:
redactie-secretaris: J.J. Verhage
Kloosplantsoen 131, 2985 SC Ridderkerk,
tel. 0180-420865, fax 0180-423583
E-mail: jj.verhage@kliksafe.nl
Aanlevertijd:
Uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór de datum van verschijning van De Saambinder in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk aan:
Kerkelijk Bureau Geref. Gemeenten,
postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599,
e-mail: saambinder@cbgg.nl

Advertenties en familieberichten aan:
Drukkerij Verloop,
postbus 33, 2950 AA Alblasserdam
tel. 078-6912899, fax 078-6919536
e-mail: saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen **uiterlijk donderdag** vóór de week van verschijning aangeleverd te zijn. Rouwadvertenties **uiterlijk maandagmorgen 9 uur**.

Advertenties € 0,95 per mm.
Familieberichten € 0,40 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 21% btw.

Abonnementenadministratie
Adreswijzigingen enz. aan:
Kerkelijk Bureau Geref. Gemeenten,
postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599,
e-mail: saambinder@cbgg.nl

Betalingen abonnementsgelden:
Postbanknr. 64327 t.n.v. De Saambinder-
abbonementen te Woerden.

Abonnementsprijzen (bij vooruitbetaling):
voor Nederland: € 12,00 per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober);
voor het buitenland:
€ 24,- per jaar + extra portiekosten.
Canada \$ 115,-; USA \$ 115,-.

Correspondentieadres Noord-Amerika:
Mr. A.M. Berman, P.O. Box 20188,
St. Catharines, ON L2M 7W7, Canada
e-mail: purlin@sympatico.ca

De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid betreffende de inhoud van de advertenties en de (recensies van de) aangekondigde boeken.

Orgelbouw Advies Commissie
 een betrouwbare partner!

nieuwbouw · restauratie · overplaatsing · onderhoud

ook voor akoestische vraagstukken

Neem voor meer informatie contact op met
 Dhr. H. den Hollander
 Tel. (010) 435 44 35

VOGG
 Vereniging van Organisten der Gereformeerde Gemeenten

Begrafenisondernehmung
De Jongh

Voor een waardige en stijlvolle verzorging van begrafenissen.

*Met aandacht voor uw persoonlijke wensen.
 In alle rust, vertrouwelijk en met bescheidenheid.*

Wij verzorgen alleen begrafenissen, door het gehele land, en zijn dag en nacht persoonlijk bereikbaar.

Hardinxveld-Giessendam 0184 - 611154
 Waardenburg 0418 - 652039
 Werkendam 0183 - 701017
 Papendrecht 078 - 6412740

www.begrafenisondernehmungdejongh.nl

Reformatische Psychologenpraktijk Nederland

Identiteitsbewust, Persoonlijk, Vertrouwelijk, Doelgericht

Wij bieden identiteit bewuste hulp aan **kinderen, jongeren** en **volwassenen** met o.a.:

- Relatieproblemen
- Opvoedingsvragen
- Gedragsproblemen
- Traumatische ervaring(en)
- Gezinsproblemen
- Persoonlijke problematiek (zoals Depressie, Angst, Identiteitsvragen)
- Arbeidsproblemen
- Autisme Spectrum Stoornis

Voor meer informatie of aanmelding:
078 - 69 32 808

Adres: Plantageweg 5, 2951 GN Alblasserdam
 info@rpnederland.nl www.rpnederland.nl

PSYCHOSOCIALE ZORG
VERPLEGING
PERSONLIJKE VERZORGING
PALLIATIEVE ZORG
MANTELZORGONDERSTEUNING
HULP BIJ HET HUISHOUDEN

Zorglijn: (010) 264 07 77
www.agathos-thuiszorg.nl

Agathos THUISZORG ZORG DIE BIJ U PAST.

Begrafenisverzorging Kamsteeg

Waar u ook woont, wij zijn dag en nacht bereikbaar
 Wij verzorgen alleen begrafenissen

0183 - 44 94 94

Hoofdgraaf 5 - 4281 NM Andel
www.begrafenisverzorgingkamsteeg.nl

Werkendam: A.L. Bor, tel. 0183-512859
 Bommelerwaard: tel. 06-53 53 33 22
 Sliedrecht: R. Mauritz, tel. 0184-785978

Een respect- en stijlvolle uitvaart is onze zorg

E. Treur
 Kroostweg 22
 3704 ED Zeist
 Telefoon 030 - 6924258
 Mobiel: 06 - 57315689
www.begrafenisondernehmungtreur.nl
 info@begrafenisondernehmungtreur.nl

Begrafenisondernehmung Treur

Wij verzorgen alleen begrafenissen

AVONDMAAL-SERVIEZEN
 Uit voorraad of naar tekening.

Schoonhovens Silverhuys B.V.
 Postbus 35, 2870 AA Schoonhoven,
 Telefoon 0182 - 382614.

KLASSIEKE ORGELS...

Johannus Eminent
 Domus Monarke
 Cantilena enz.

Ruime ervaring in zaal- en kerkorgels

Stolk orgels

NIEUWERKERK A/D IJSSEL
 Vrijheidsaan 55 - tel. (0180) 31 56 92
www.stolkorgels.nl

Krabbedijkje Nederhemert Nrd. Papendrecht

ZOJUIST VERSCHENEN

3e druk

Elk verhaalt zijn weg en zaken

De geschiedenis van de 'Witkerk' in Rijssen 1836 - 2011

Uitvoering: Gebonden
 Formaat: 190 x 265 mm
 Omvang: 555 blz.
 Illustraties: ruim 500 foto's
 Prijs: € 39,50

Elk verhaalt zijn weg en zaken

175 jaar Gereformeerde Gemeente Rijssen
 Van oudsher hebben de Walkerk en de Eskerk te Rijssen een rijk gezegend geestelijk leven gekend. In dit herdenkingsboek staat het werk des Heeren centraal. De hoofdlijn wordt gemarkeerd door de predikanten die in de afgelopen 175 jaar de gemeente hebben gediend. Daarnaast is veel aandacht besteed aan het genadewerk Gods in de harten van Zijn kinderen en het leven op de gezelschappen.

in het Reformatorisch Dagblad schreef W.B. Kranendonk o.a.: (...) Deze herdenkingsbundel is vooral bedoeld om aan te tonen hoe de grote Herder der schapen Zijn kerk in de Twintse gemeente bouwde. Vandaar dat er ruim aandacht is voor de levensloop van kinderen van God. Ds. W.C. Lamain, die van 1943 tot 1947 Rijssen diende, heeft later meer dan eens gezegd dat in zijn tijd er in sommige straten van de stad bijna in elk huis 'Leesbare brieven van Christus' te vinden waren. Die ruimhartige beschrijving van het persoonlijke leven van deze mensen maakt deze herdenkingsbundel uniek.

GK Gebr. Koster
 Nairacstraat 17, 3771 AW Barneveld Tel. (0342) 41 69 86

www.gebrkoster.nl

BJ Begrafenisverzorging
Janssen

Begrafenisverzorging op de Bevelanden en Tholen

Havikskruid 10, Kapelle
0113-33 09 36

Binnenkamer 11, Tholen
0166-60 73 19

www.begrafenisverzorging-janssen.nl

Tom van Hell Fotografie

Bruidsreportages vanaf € 750 incl. album
 Familiefotografie 033 2774445
 Bedrijfsfotografie 06 27122967
www.tomvanhell.nl